Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

gudp

SKADEDYRSBEKÆMPELSE I HVIDKLØVER

Frøafgiftsfonden

AARHUS UNIVERSITET
INSTITUT FOR AGROØKOLOGI

8. JANUAR 2025

HENRIK BAK TOPBJERG
AKADEMISK MEDARBEJDER

Kløverhovedgnaver (*Hypera meles*)

Hvidkløversnudebillen (*Protapion fulvipse*)

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR AGROØKOLOGI

14 maj 2022 – Uge 19

FORSØG

Bekæmpelse

- Laboratorie
- Plotforsøg

Monitering/registreringer

- 4 faste avlere
- Besøgt 102 marker på landsplan

MIDDELAFPRØVNING LABORATORIE TEST 2024

Kløverhovedgnaveren, voksne

Bladdypmetode IRAC 18 metode

- 4 replikater med 5 insekter i hver
- Anvendt voksne kløverhovedgnavere, indsamlet som larver fra økologisk mark fodret indtil voksen
- Udført i små petriskåle
- Opgjort: levende, påvirket, døde efter 24 timer

Midler med fysisk virkning sprøjtet direkte på voksne kløverhovedgnavere

- Udført i små petriskåle
- Dosis 2024, tilladt udbragt i 200l/ha - 2023, 6,5 gange højere end tilladt

2024 – PÅVIRKET OG DØDE

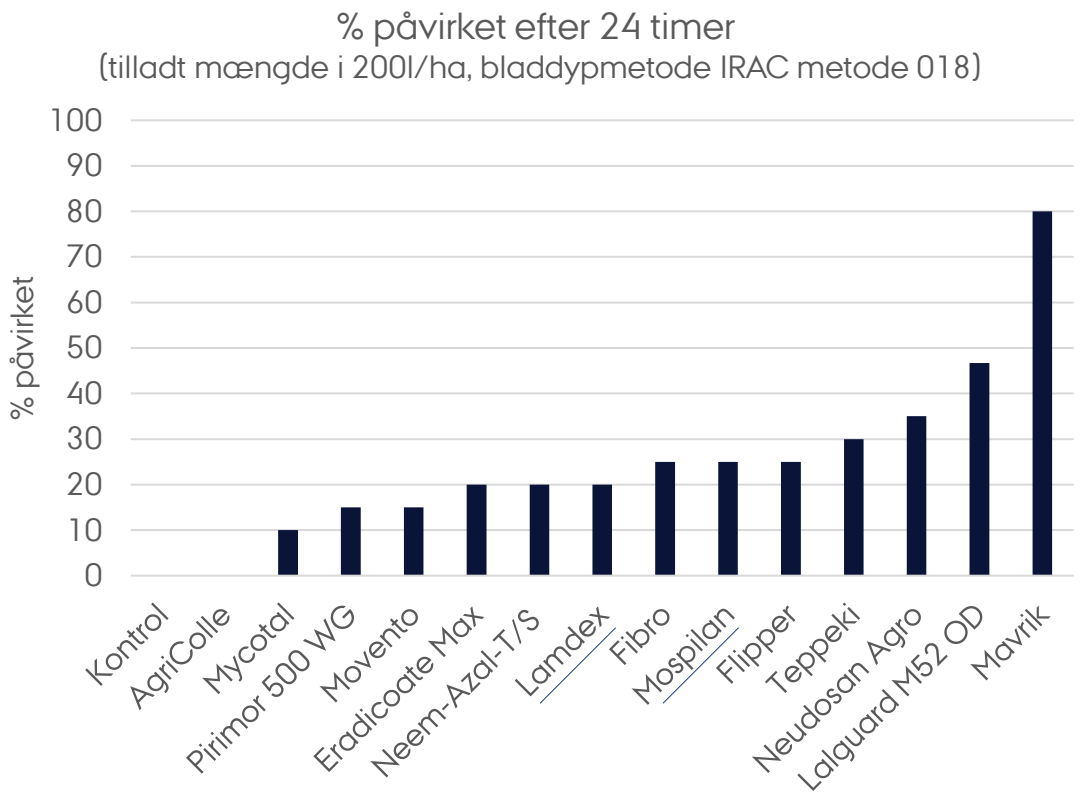

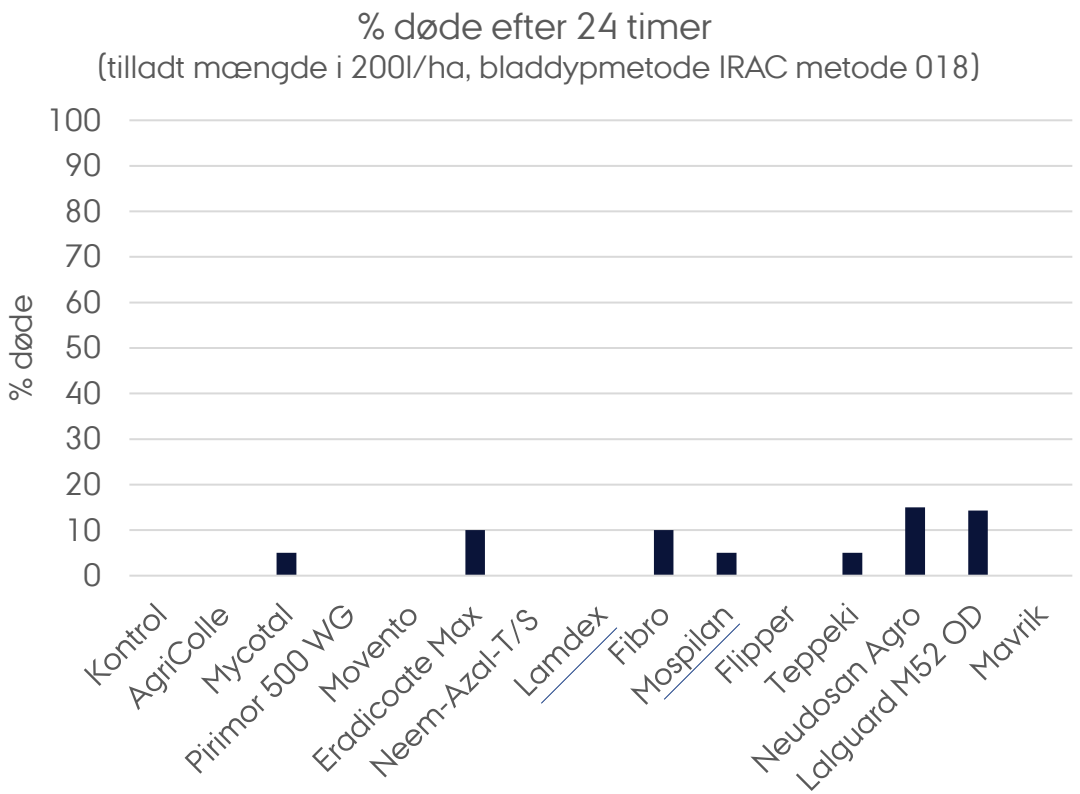

MIDDELAFPRØVNING LABORATORIE TEST 2023

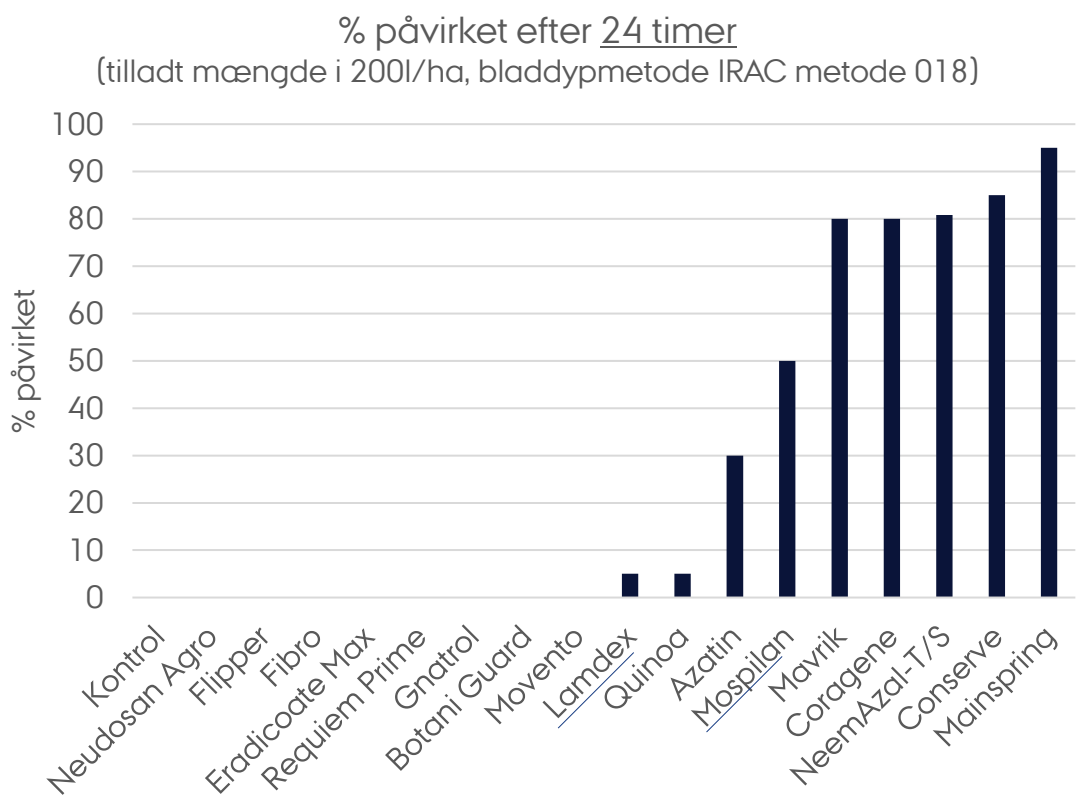

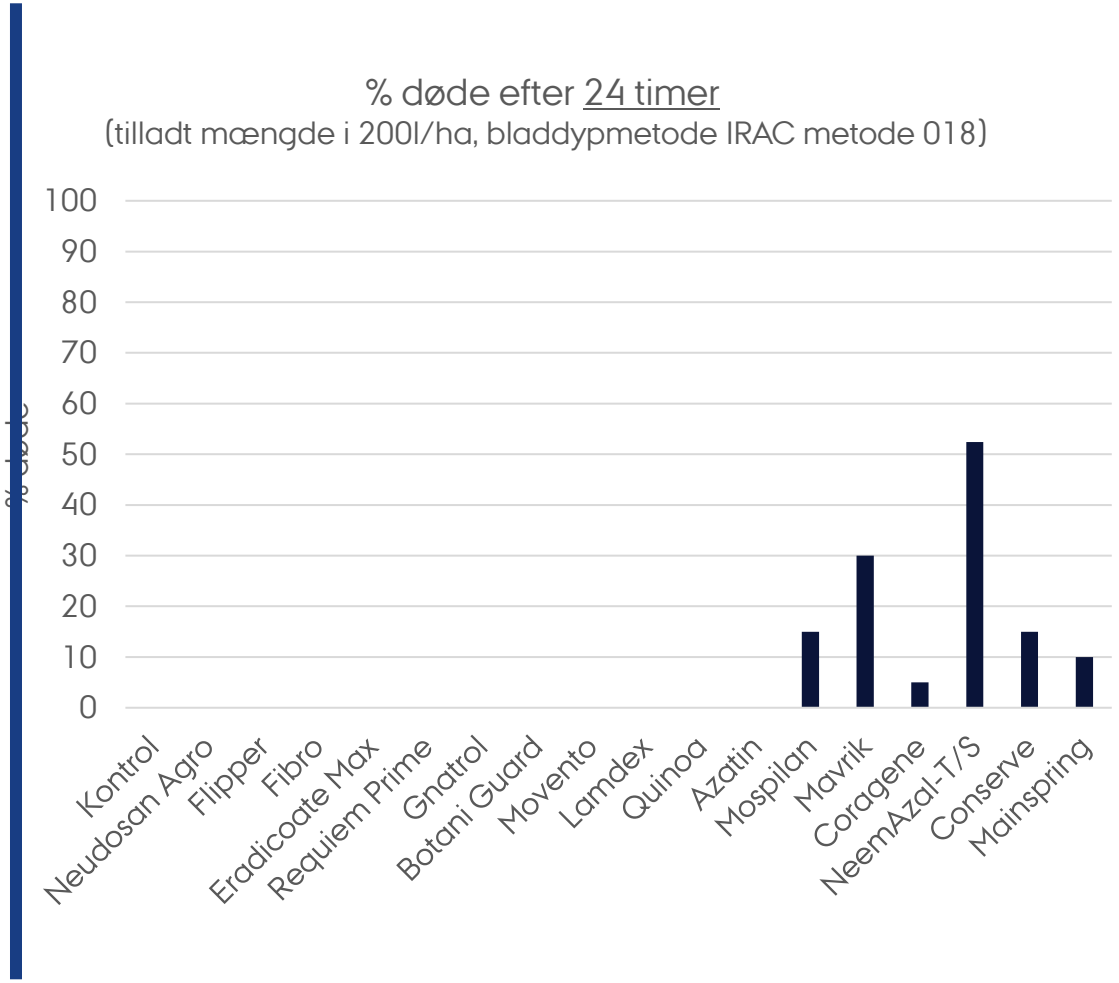

2023 - MIDLER MED FYSISK VIRKNING

Neudosan Agro
- Insektsæbe - fedtsyre

Flipper
- Insektsæbe - fedtsyre

Fibro EC
- Paraffinolie

Eradicoate Max
- Maltodextrin

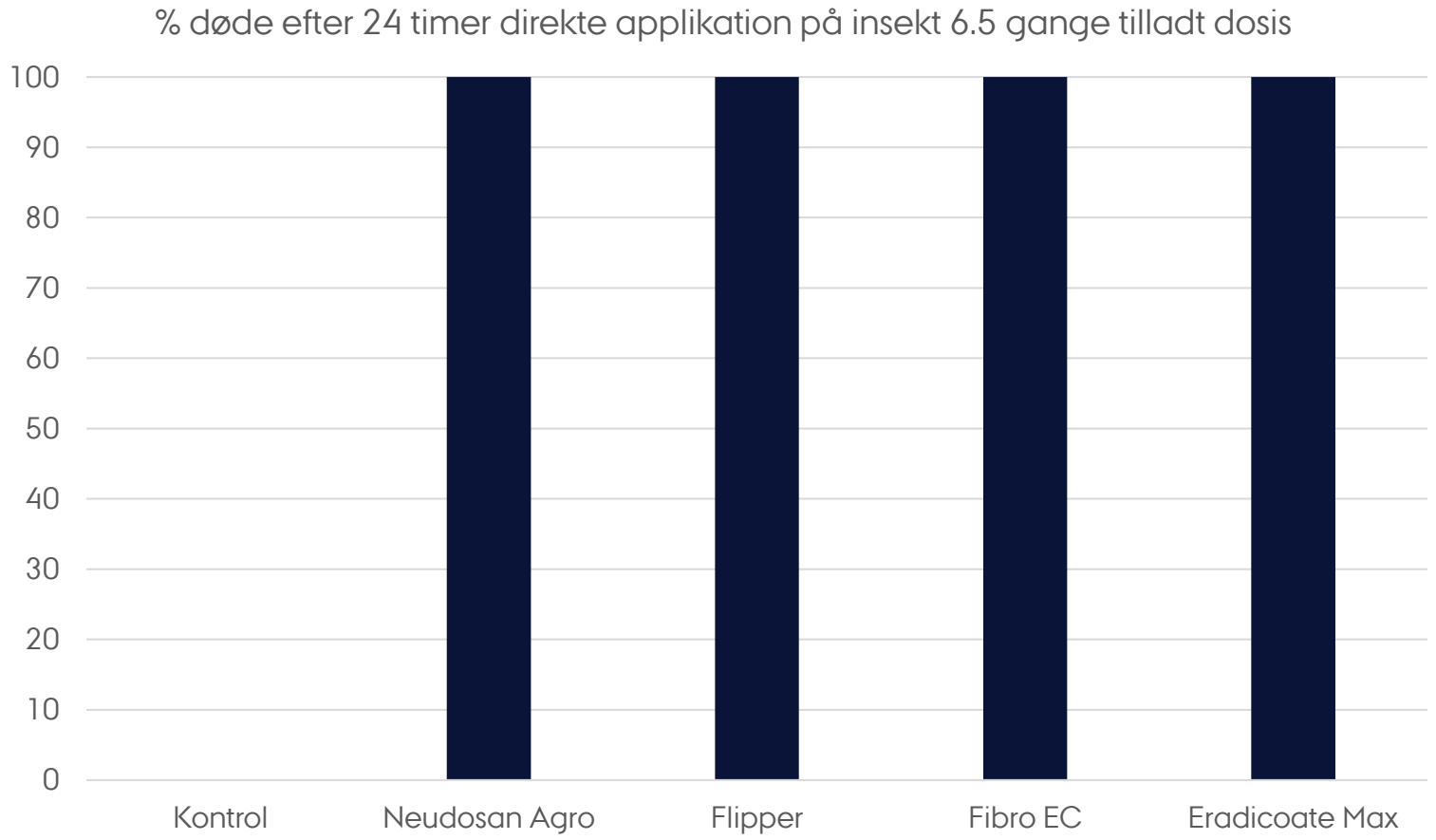

2024 - MIDLER MED FYSISK VIRKNING

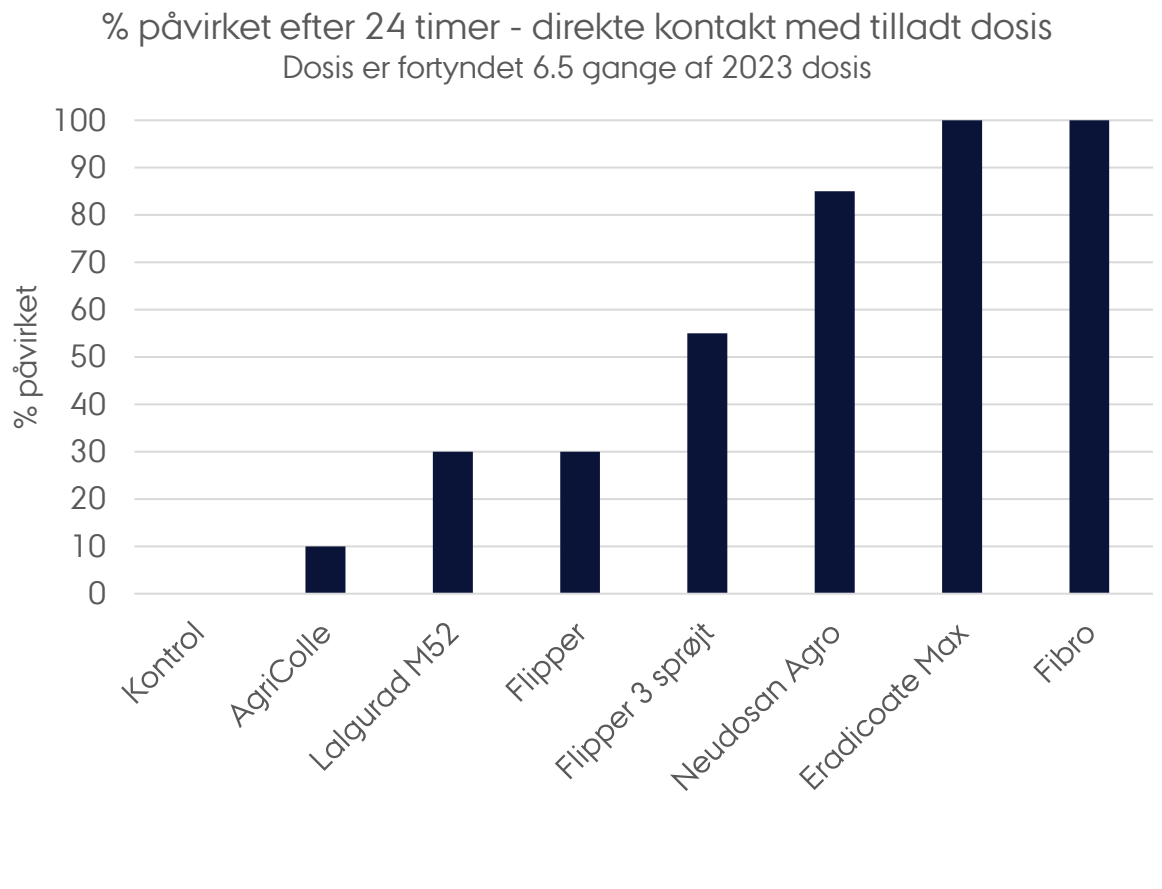

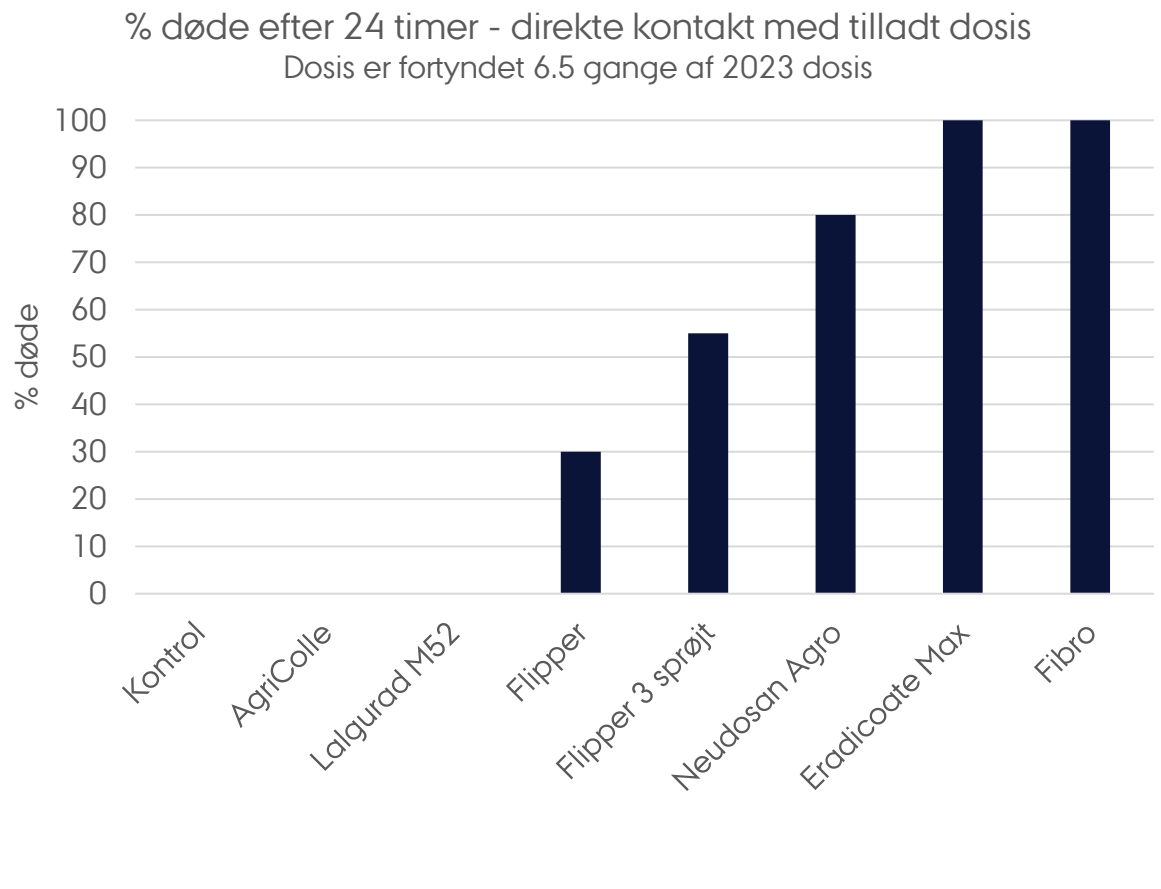

AgriColle – tang ekstrakt, Flipper – fedtsyre, Flipper 3 x dosis, Lalguard M52, - insekt patogen svamp (*Metarhizium brunneum*), Neudosan Agro – fedtsyre, Eradicoate Max – Maltodextrin, Fibro EC – Paraffinolie,

Tilladt dosis i 200l/ha

Neudosan Agro

- Friland
- Pris ?
- 18l/ha i 900 l vand/ha

Kultur	Skadegører	Tidspunkt	Dosering	Vandmængde
Salat, bladbede, pak choi, spinat, porre, krydderurter; i væksthus og på friland	Bladlus, undtagen grøn salat-bladlus (*Nasanovia ribisnigri*)	Ved begyndende angreb/ første symptomer. Hovedsalat dog ikke senere end BBCH 41	Plantehøjde: a. < 50 cm 18 l/ha b. 50 cm - 125 cm 27 l/ha c. > 125 cm 36 l/ha	a: 900 l/ha b: 1350 l/ha c: 1800 l/ha
Krydderurter; i væksthus	Bladlus	Ved begyndende angreb/ første symptomer.	Plantehøjde: a. < 50 cm 18 l/ha	a: 900 l/ha
Bønne, ært (til tørrede produkter); på friland	Bladlus, spindemider, mellus	Ved begyndende angreb/ første symptomer	Plantehøjde: a. < 50 cm 18 l/ha b. 50 cm - 125 cm 27 l/ha c. > 125 cm 36 l/ha	a: 900 l/ha b: 1350 l/ha c: 1800 l/ha

Middeldatabasen (2025), Etikette oplysninger

Fibro EC

- Friland - læggekartofler
- Pris 126 kr/l
- 10 l/ha i 200-400 l vand/ha

Sammenligning

- Lamdex
  - 570 kr/kg, 0.3 kg/ ha, 171 kr/ha

PLOTFORSØG 2024

Storplots (3 x normal forsøgsplots)
6 midler + ubehandlet i 4 gentagelser
Behandlet 2 gange
Registrering 7 gange igennem sæson

Høstet midterstribe

Afpudset uge 23
- materialet ikke fjernet

Behandlet uge 26 + 28
Skårlagt uge 33
Tærsket uge 35

Bestøvning
- Honningbier i området
- Lucernebladskærebier

PLOTFORSØG - KLØVERHOVEDGNAVER

Larver af kløverhovedgnaver per 5 spandekast foretaget 3 gange per gentagelse

Behandlinger 24-06 og 07-07

Det er larverne der rammes

Fald = larver bliver til næste generation voksne

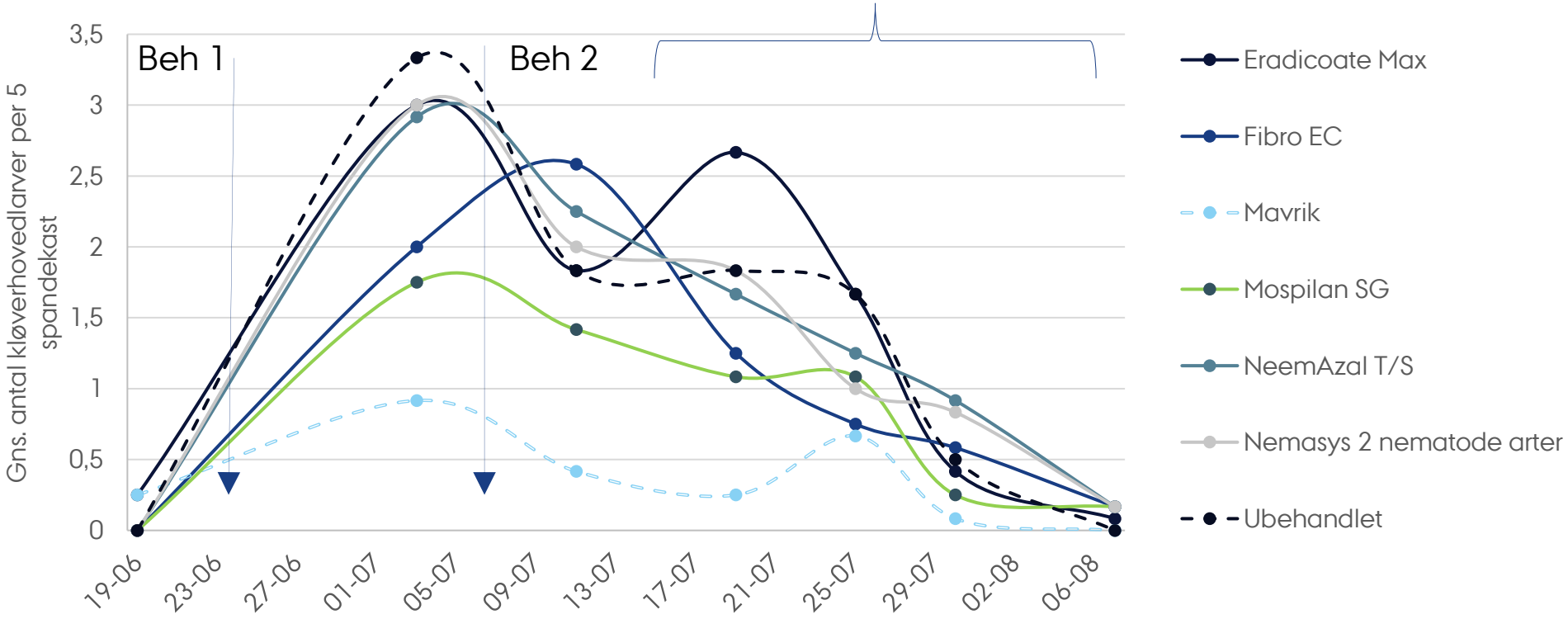

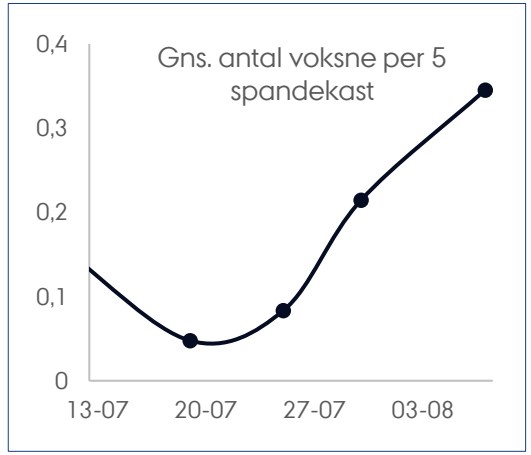

PLOTFORSØG - KLØVERHOVEDGNAVER

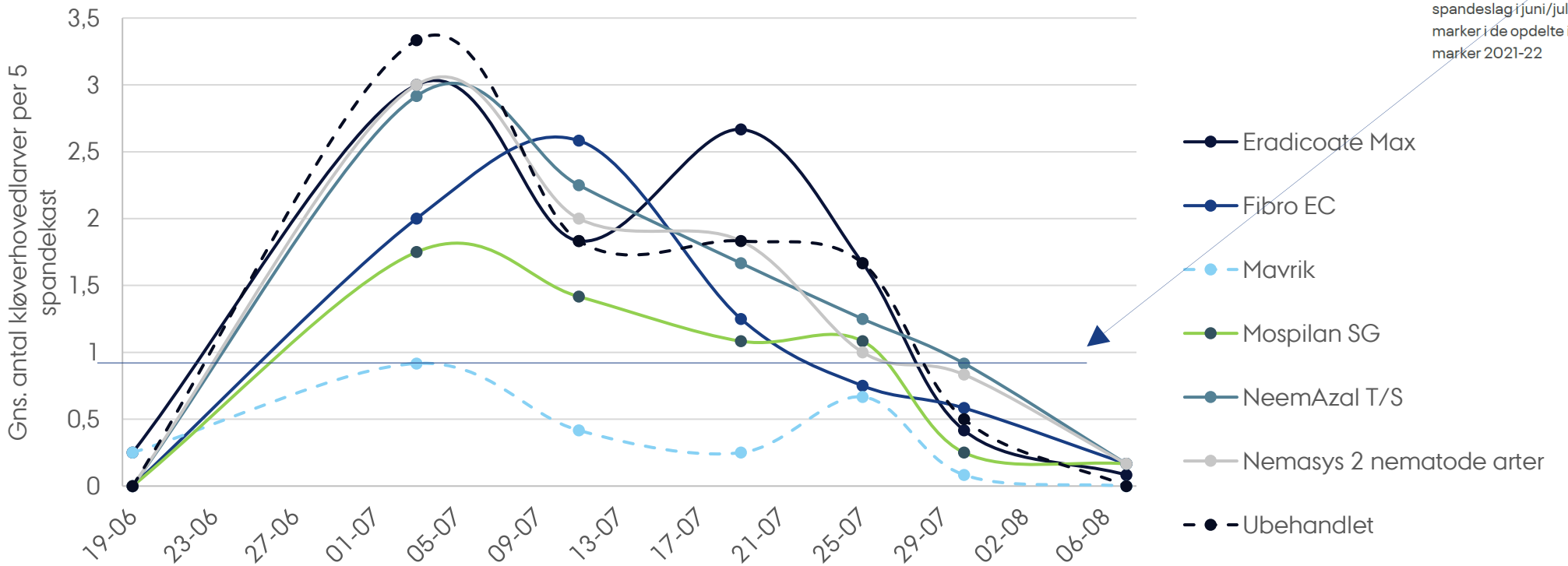

DLF spørgeskemaundersøgelse

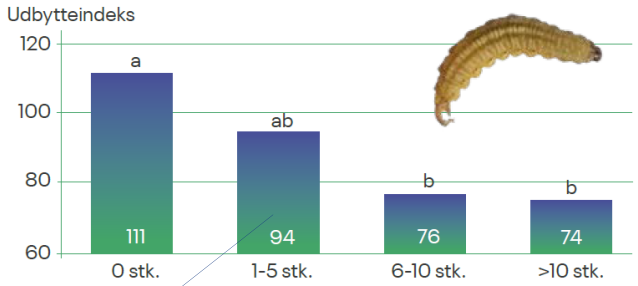

Figur 1. Observationer af kløverhovedgnaverens larve efter fem spandeslag i juni/juli i sammenholdt med gennemsnitsudbyttet for marker i de opdelte intervaller. ProduktionsDATA fra konventionelle marker 2021-22

(Olsen, 2023)

PLOTFORSØG - HVIDKLØVERSNUDEBILLE

Voksne hvidkløversnudebiller per 5 spandekast foretaget 3 gange per gentagelse

Behandlinger 24-06 og 07-07

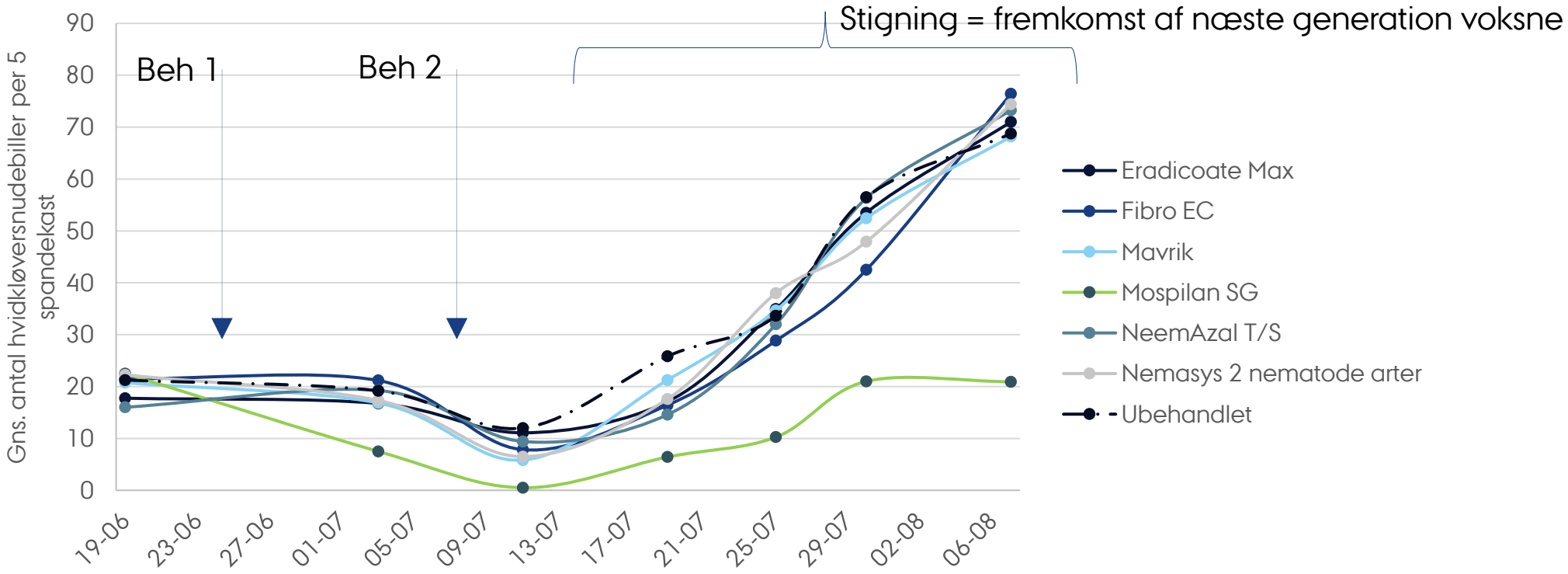

PLOTFORSØG - HØST

Afpudset uge 23

- materialet ikke fjernet

Behandlet uge 26 + 28

Skårlagt uge 33

Tærsket uge 35

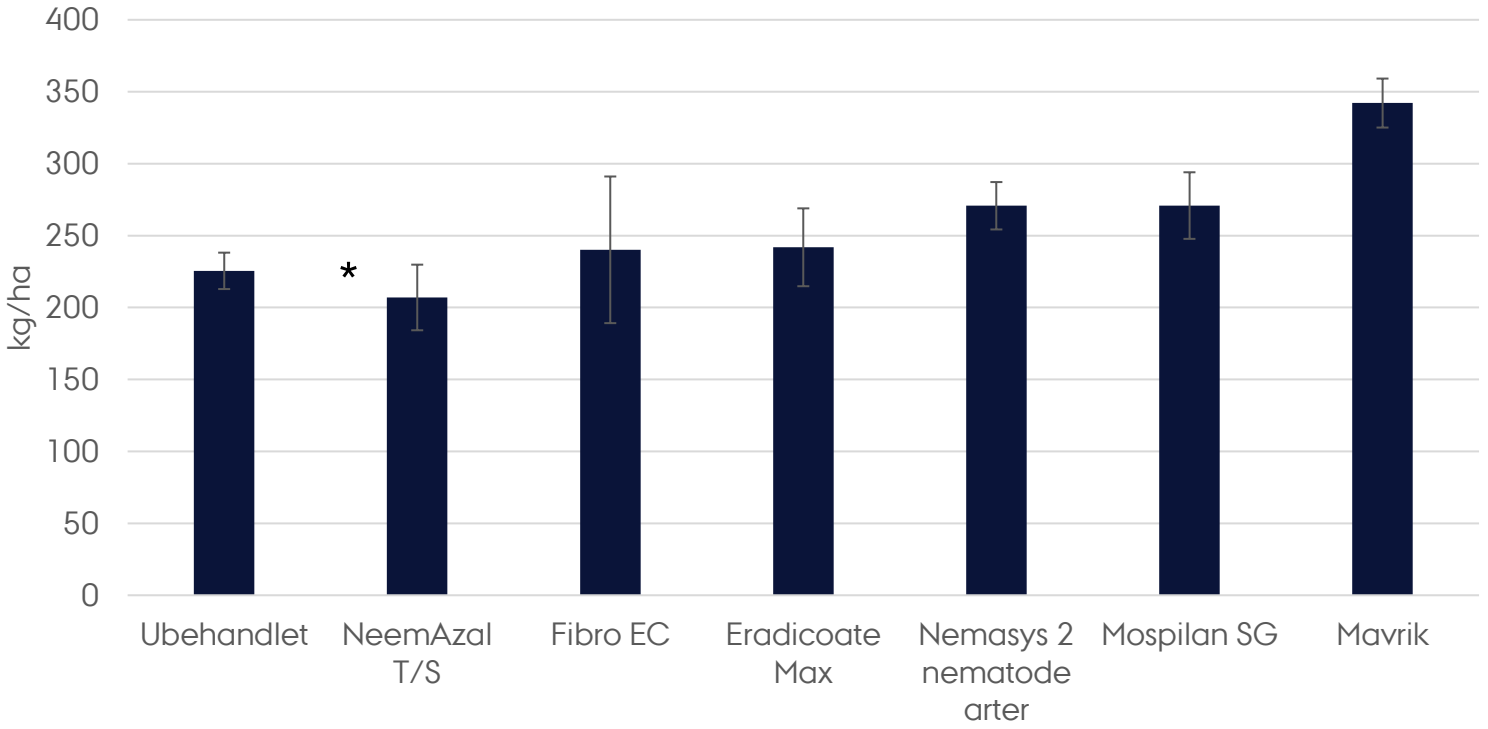

Signifikant forskel mellem Mavrik og NeemAzal T/S

Anvendes "mildere" statistik til sammenligning (LSD), så ses forskel fra Mavrik til ubeh, Neem, Fibro, Eradicoate

Brancheudvalget for frø: hvidkløver udbytte gennemsnit 2014-2023 : 450 kg/ha (2023 årsberetning)

TRIFLUOREDDIKESYRE (TFA)

TFA er en organisk syre der tilhøre perfluorcarboxylsyrer (PFCA) og dermed per- og polyfluoraklylstoffer (PFAS)

TFA er kemisk stabil og biologisk unedbrydeligt

Nedbrydningsprodukt fra pesticider - Johnsen (2024) testede nedbrydning af Mavrik.

TFA er fundet i drikkevand i EU

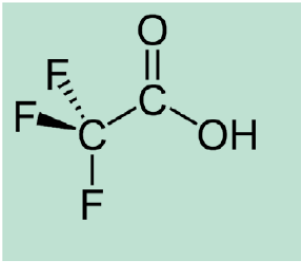

(Johnsen, 2024. TriFluPest)

Lamdex

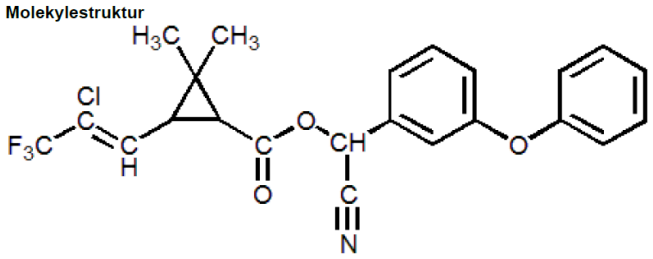

Force 20 CS (bejsemiddel)

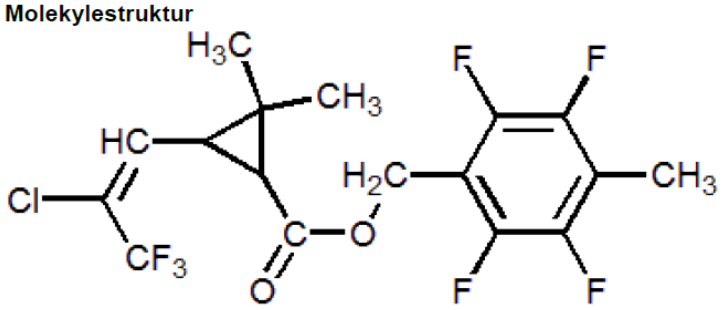

Nexide CS

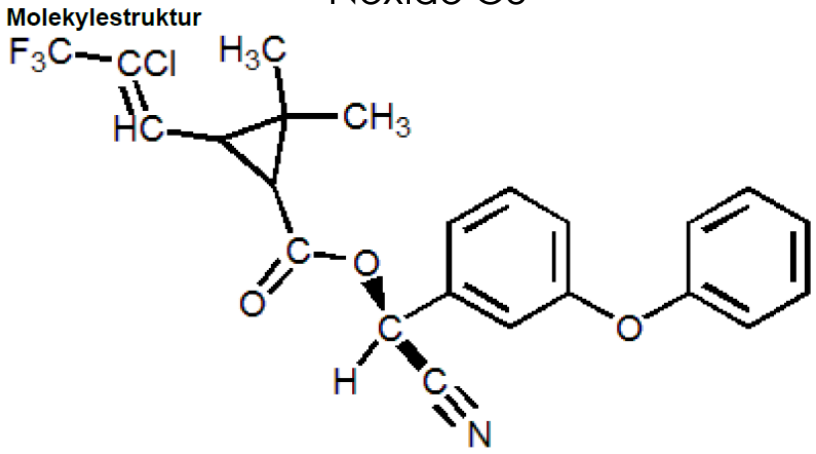

Mavrik

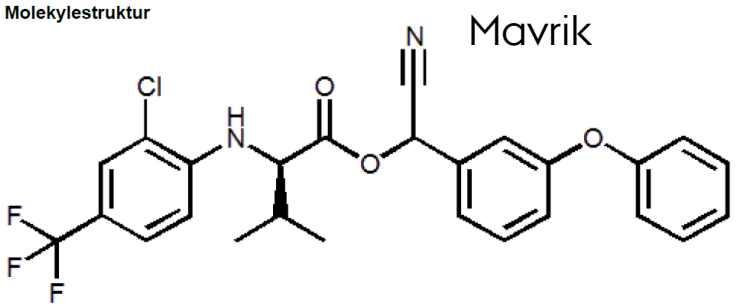

Teppeki

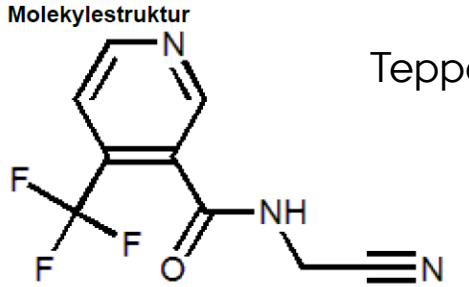

(Middeldatabasen, 2025)

4 ØKOLOGISKE MARKER 2024

Besøgt ugentligt

5 spandekast 50, 100, 150 og 200 m ind i mark

Registreret

- Voksne kløverhovedgnavere
- Larver af kløverhovedgnaver
- Hvidkløversnudebiller

VOKSNE KLØVERHOVEDGNAVERE

Gennemsnit fangst per 5 spandekast
Akkumuleret fangst per 5 spandekast
Afpudsning uge 23, avler Vestsjælland pudsede uge 20 og igen 23

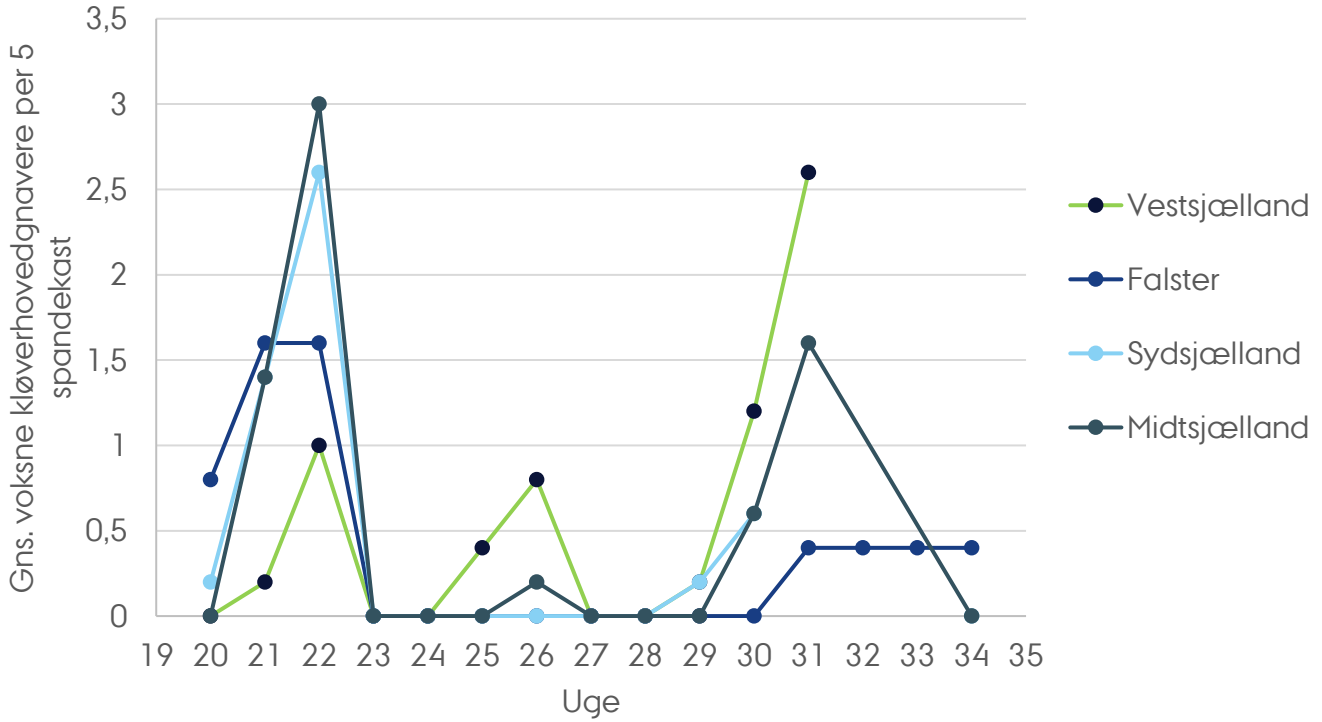

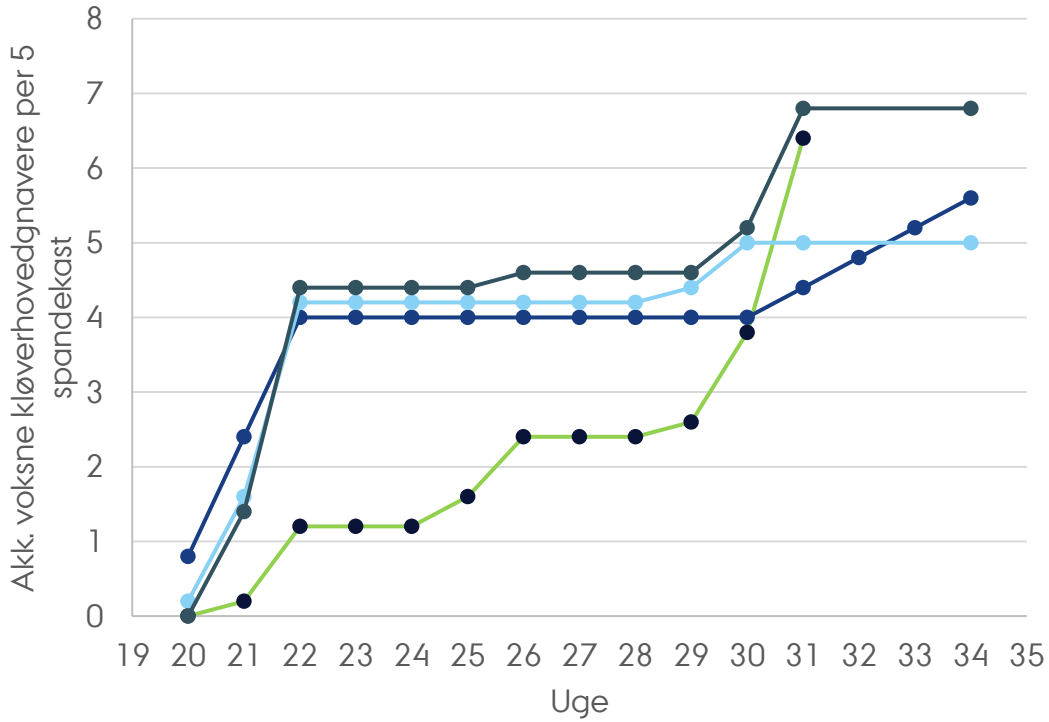

Lille top – er det fordi kløverhovedgnaverne ikke får lagt alle æg ad én gang?

FÆLDERFANGSTER UGE 20 – 26 (2020-2022)

Der fanges flest kløverhovedgnaver uge 21-22 (økologisk 2022 uge 23)

Der fanges flest hvidkløversnudebiller uge 22-23

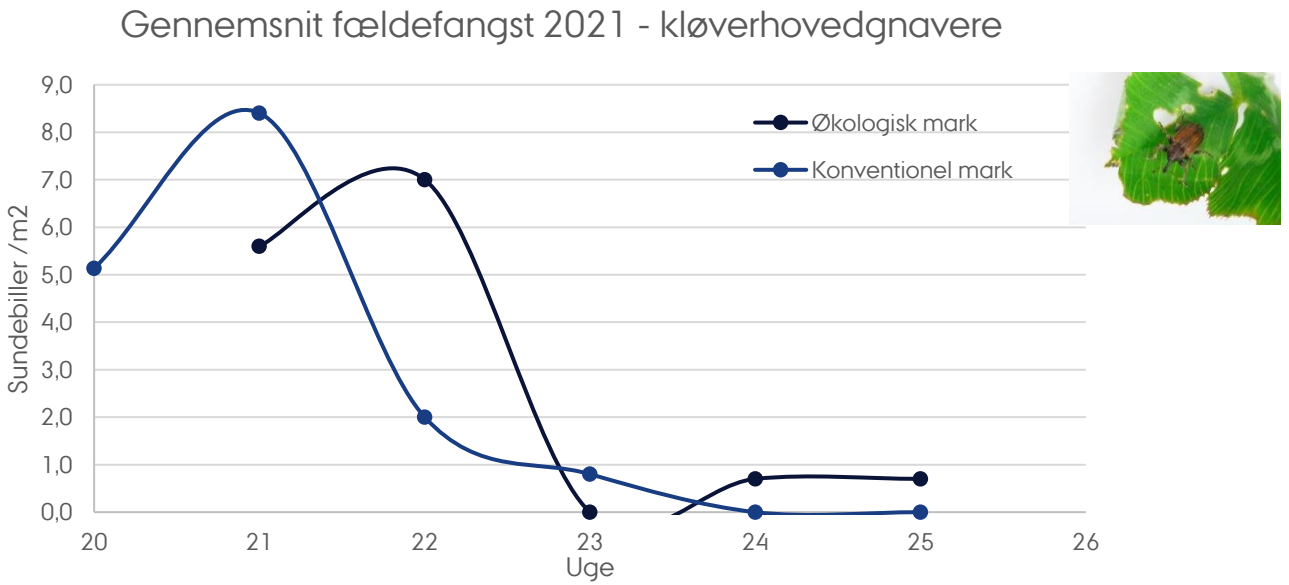

LARVER AF KLØVERHOVEDGNAVEREN

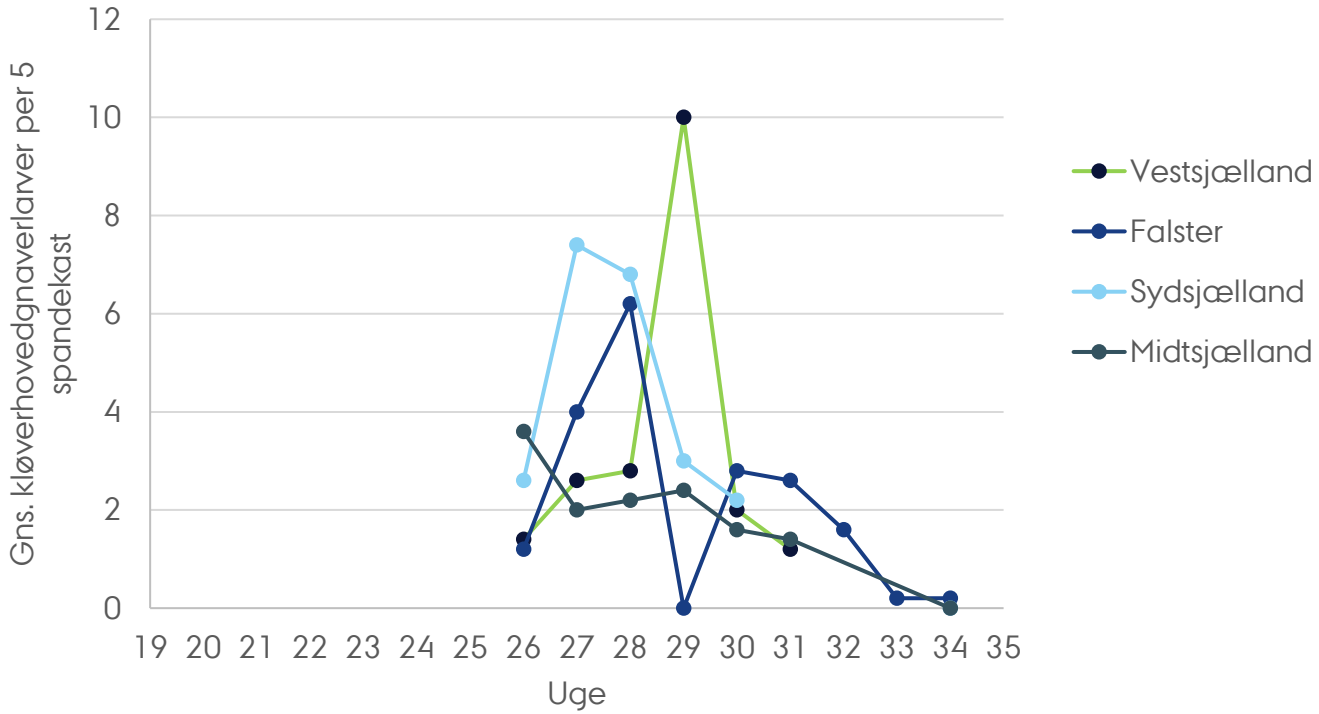

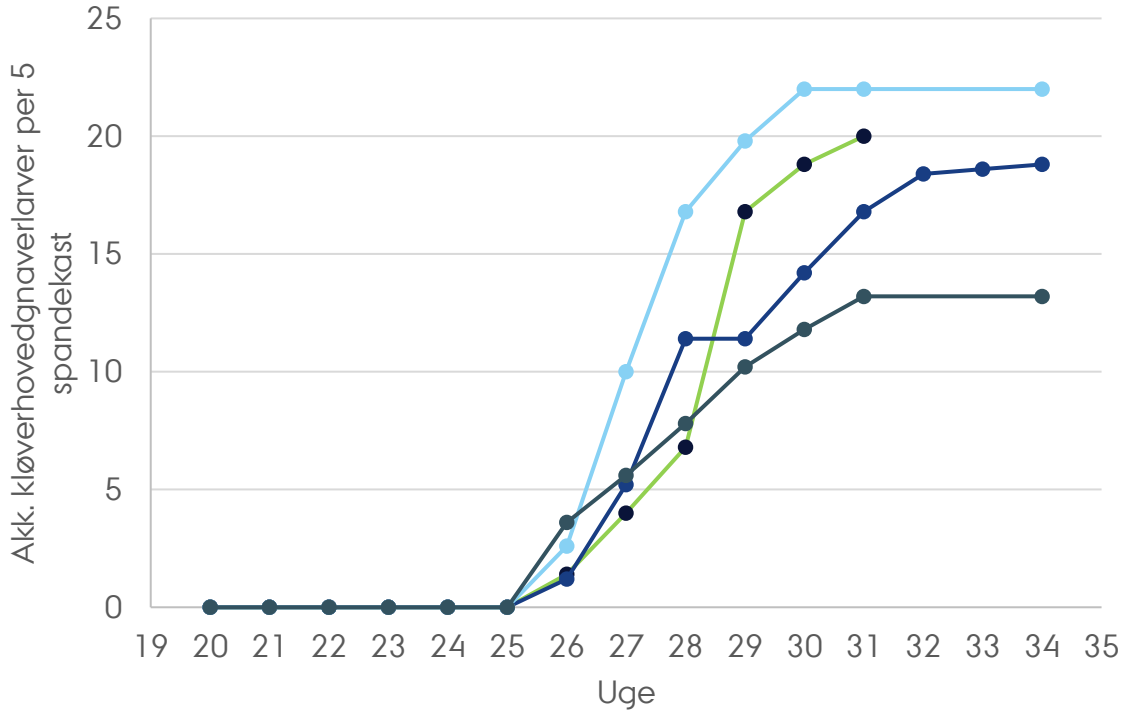

Fald er larver der forpupper sig og bliver til voksne

VOKSNE HVIDKLØVERSNUDEBILLER

Afpudsning uge 23, avler Vestsjælland pudsede uge 20 og igen 23

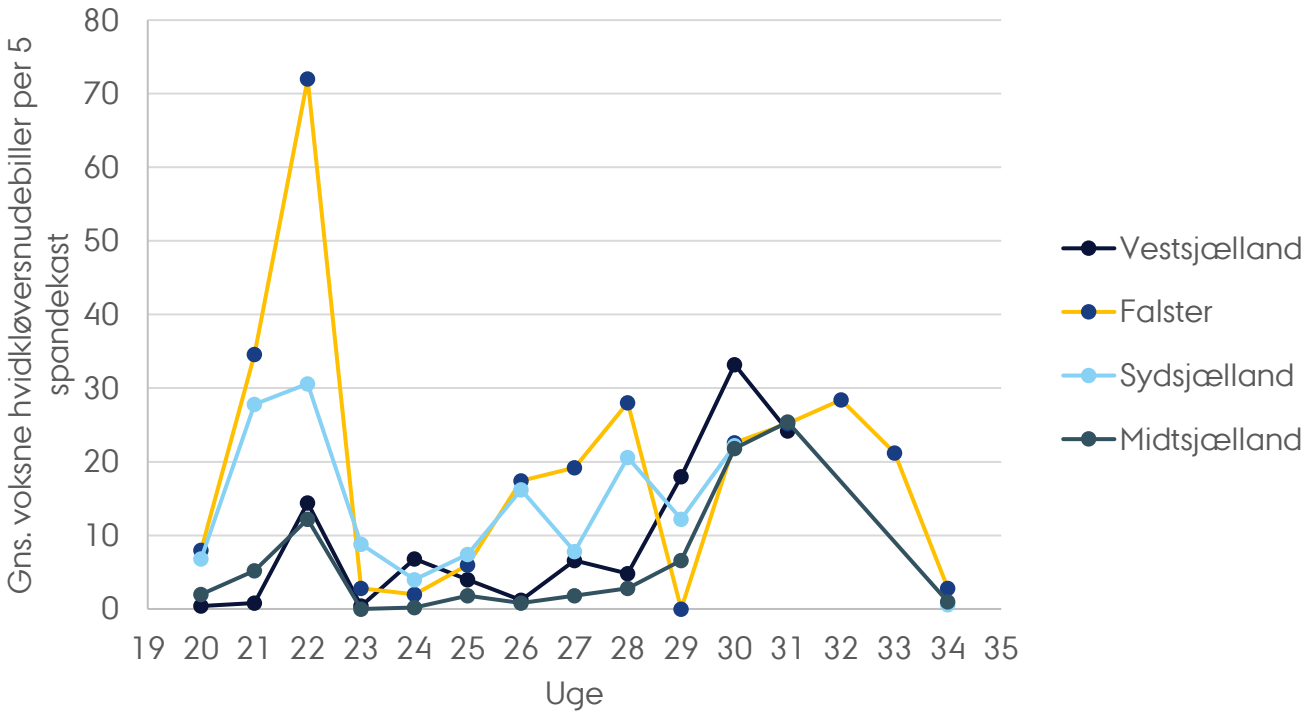

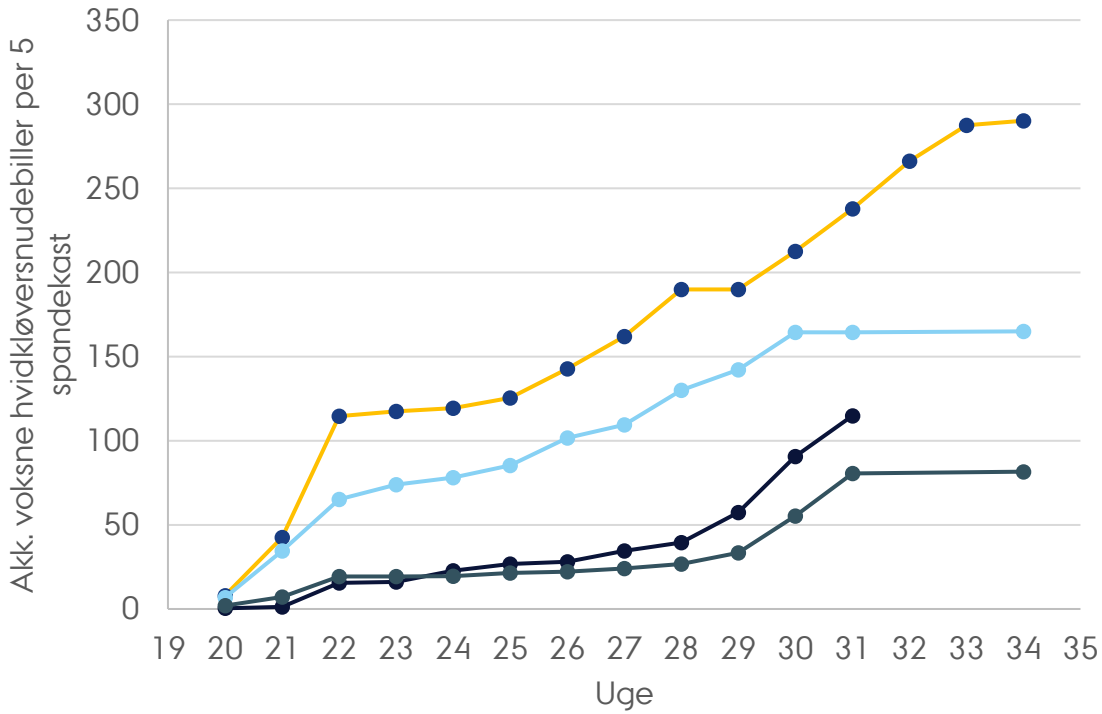

MARKER PÅ LANDSPLAN 2024

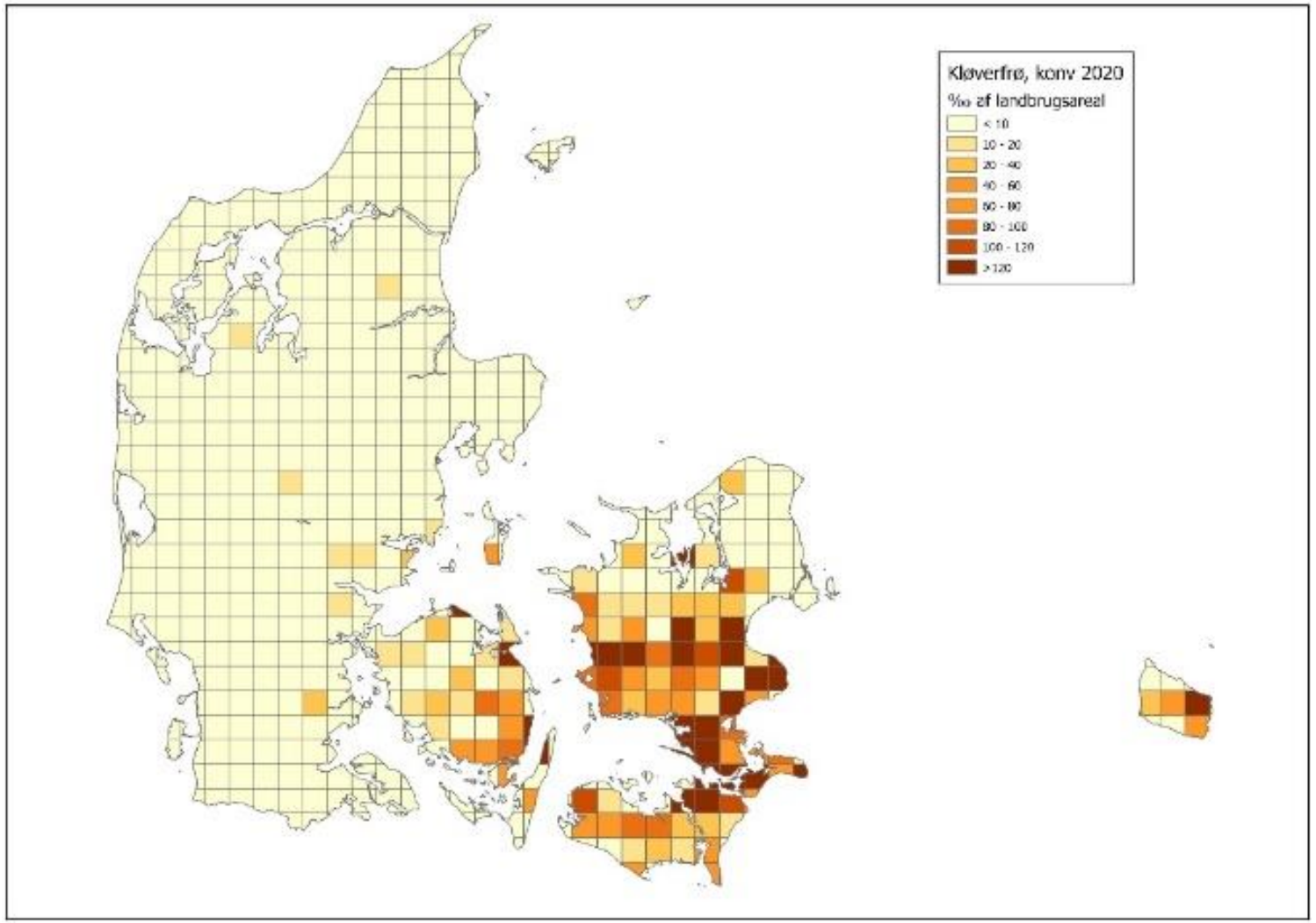

Besøgt 102, Fyn 18, Jylland 32, Sjælland og øerne 54 i uge 27 til 29

5 spandekast 25, 50, 100, 150 og 200 m ind i mark

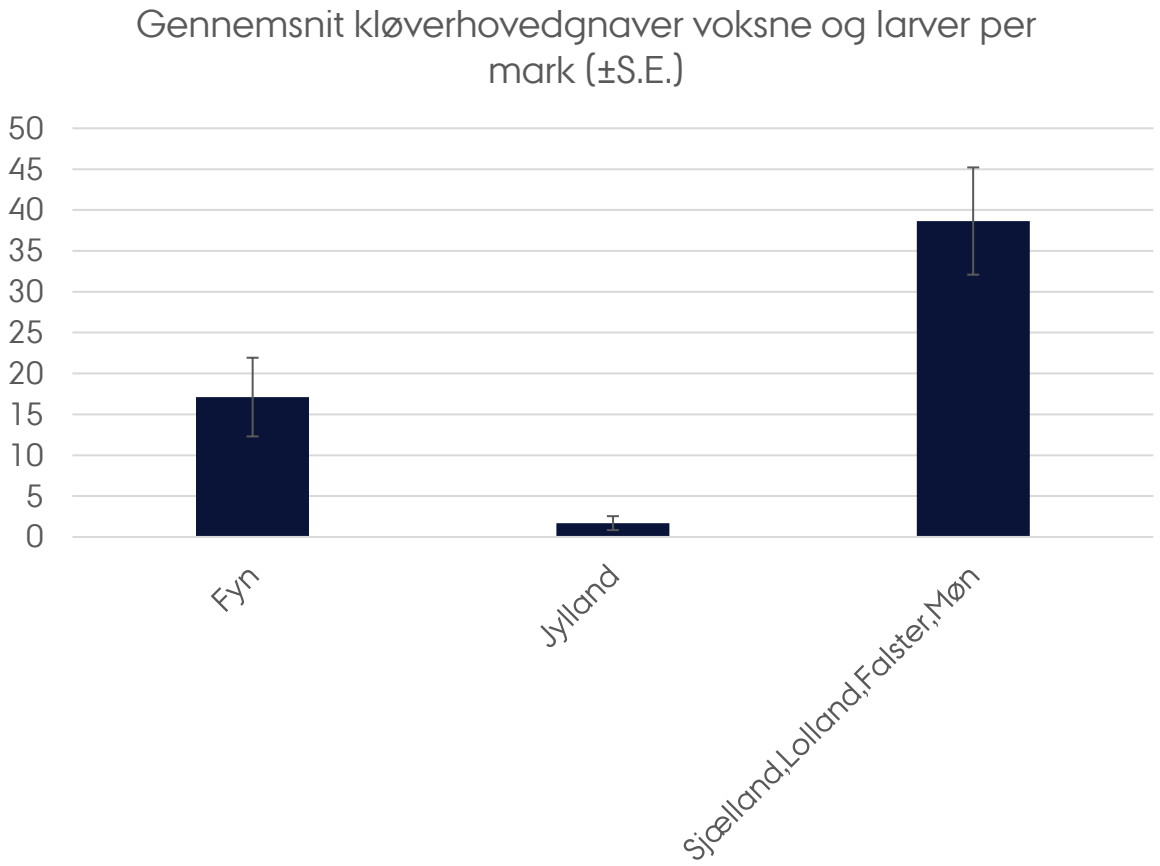

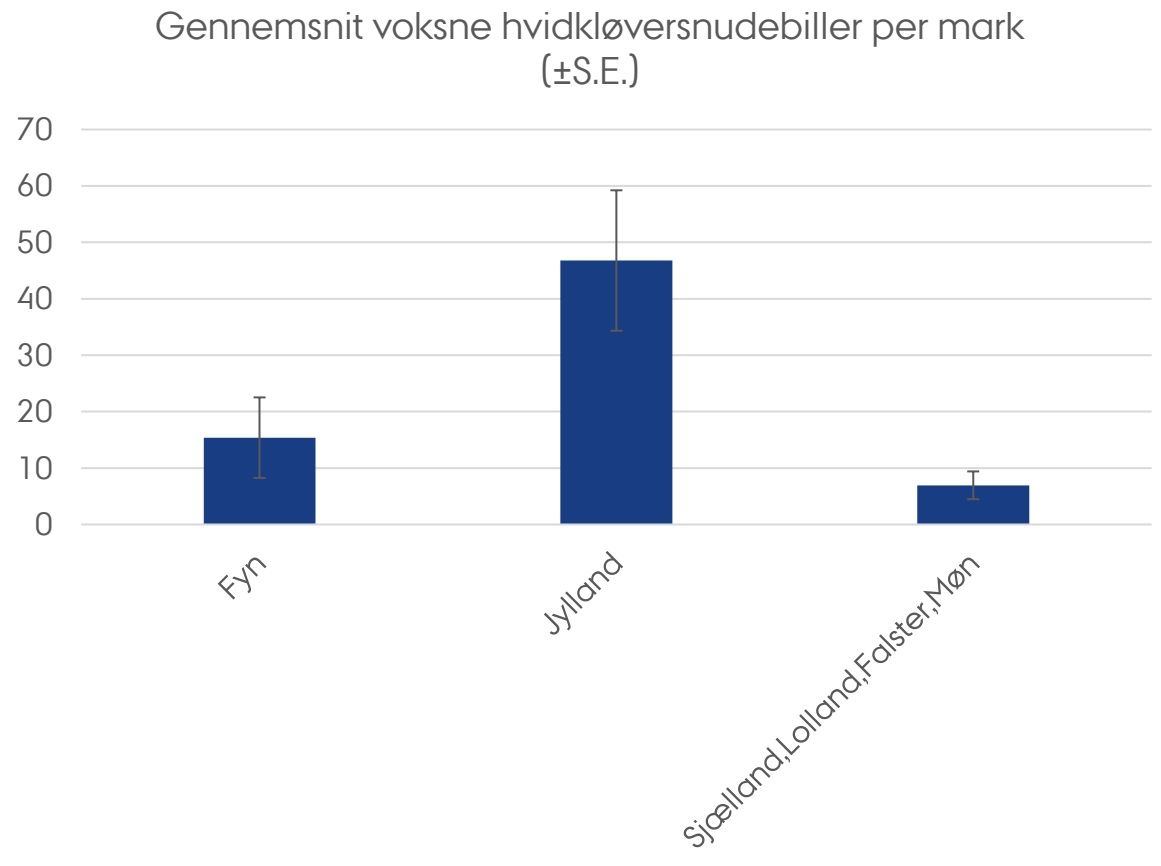

KLØVERHOVEDGANVER I MARKER

2024, 102 marker spandekast uge 27 til 29, samlet i 21 punkter

2023, 127 marker spandekast uge 24 til 27, samlet i 21 punkter

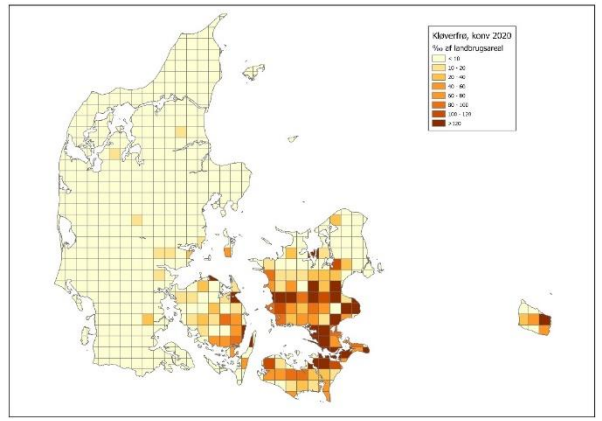

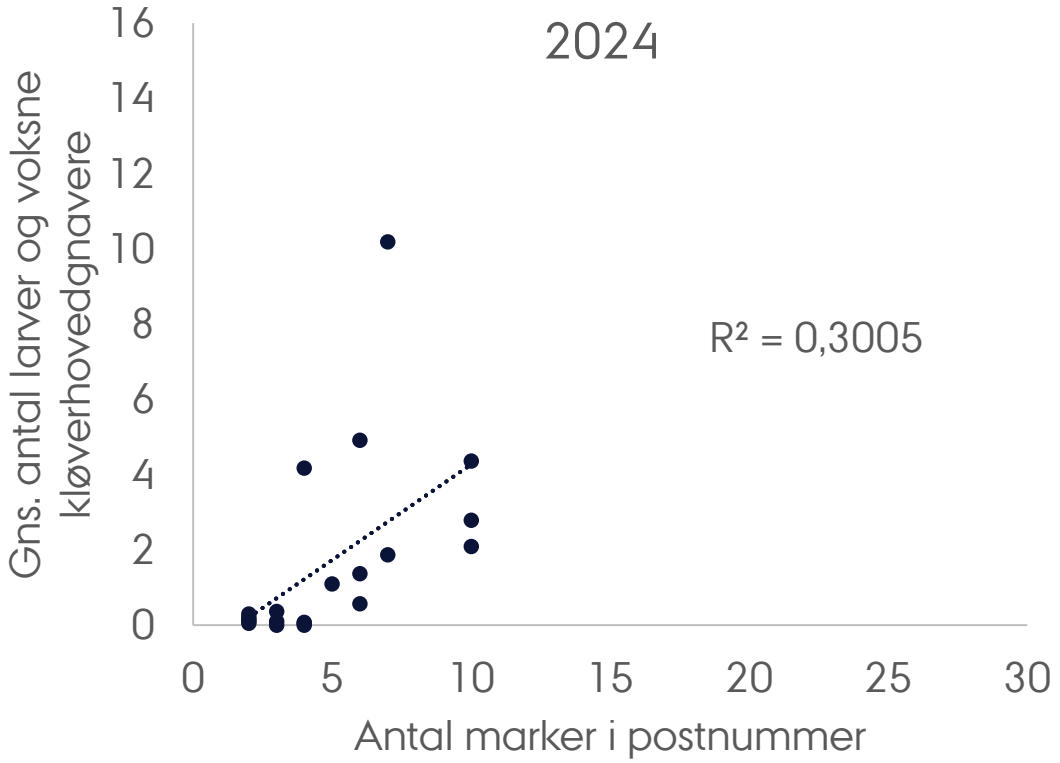

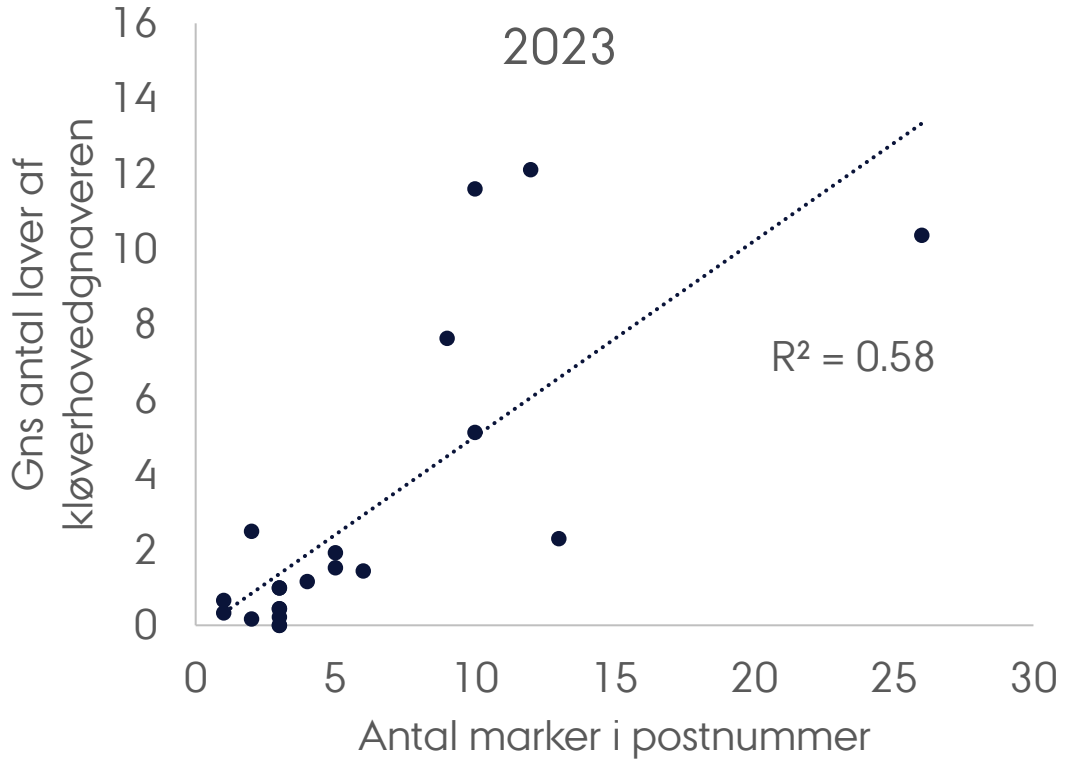

2023 - KLØVERHOVEDGNAVERLARVER

127 marker spandekast uge 24 til 27, samlet i 21 punkter

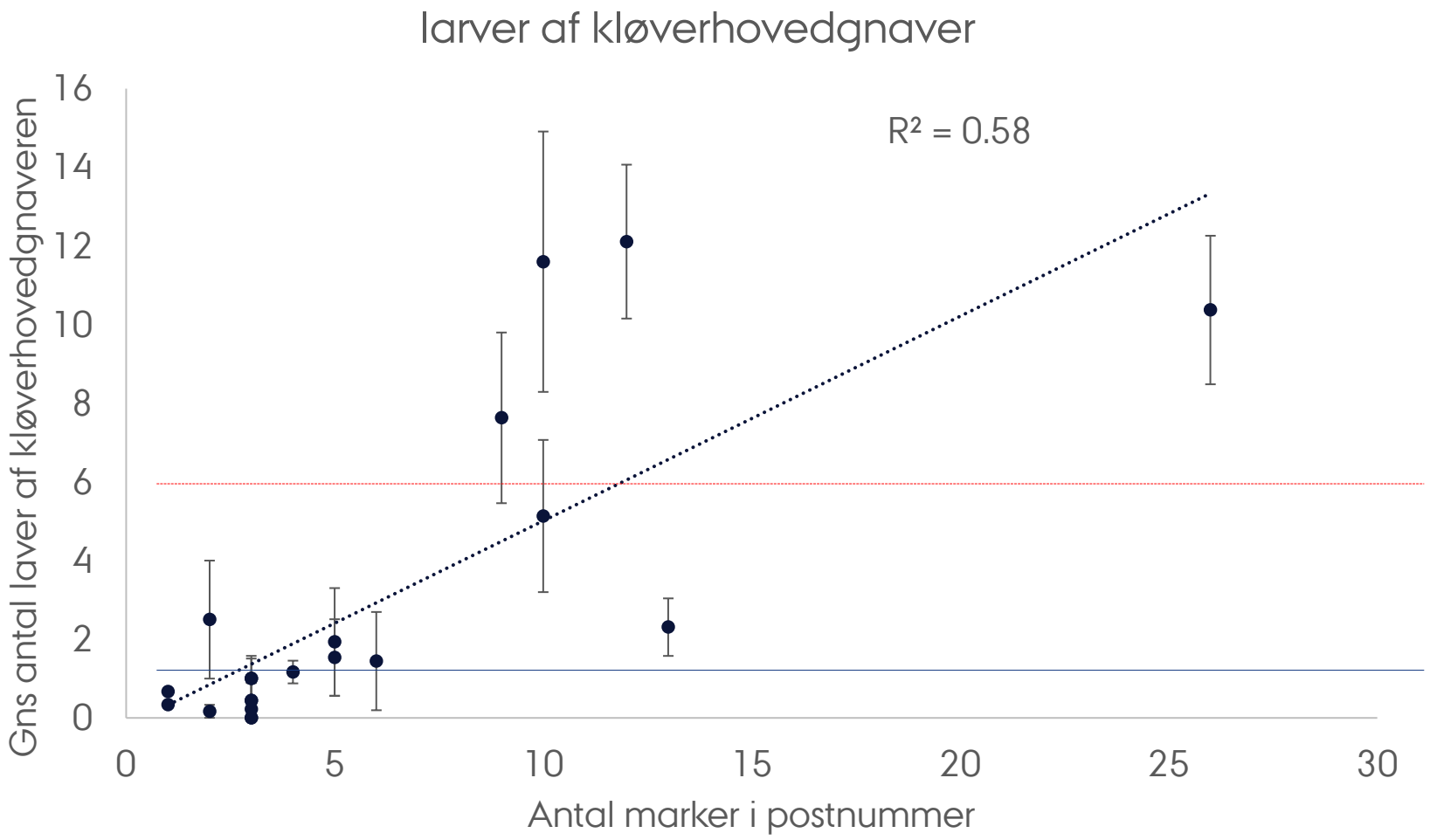

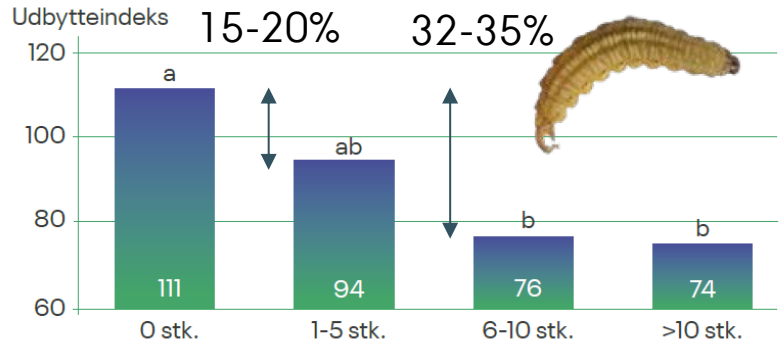

Figur 1. Observationer af kløverhovedgnaverens larve efter fem spandeslag i juni/juli i sammenholdt med gennemsnitsudbyttet for marker i de opdelte intervaller. ProduktionsDATA fra konventionelle marker 2021-22

Olsen (2023)

AARHUS
UNIVERSITET